

Zeezeilreis Geesje van Urk 1988

Auteur en zeezeiler: Fred Bender Amsterdam z-o
Kleinzoon van 2 zeevarende grootvaders die alle wereldzeeën bevaren hebben tijdens hun beroeps loopbaan.

Zeezeilreis gemaakt met de zeillogger Geesje van Urk
Zeilreis gemaakt tussen 27 juni -28 juli 1988
Deze zeereis was eigenlijk een dubbele zeereis, van 27 juni tot 10 juli van Rotterdam naar Bornholm, en van 10 juli tot 28 juli van Bornholm naar Stockholm.
Door deze dubbele zeereis kwam een ingewikkelde thuisreis van Bornholm naar Nederland te vervallen.
Het vertrek was op 27 juni omstreeks 10 uur vanuit de haven van Rotterdam.
Ik had om veel sjouwen te voorkomen m'n bagage op zaterdag 25 juni aan boord van het schip gebracht met de auto.
Dat kon gecombineerd worden met een feestje van oom Jalke die ook in Rotterdam woont. (Oom Jalke is een broer van de vader van mijn vriendin Jeanine).

Maandag 27 juni 1988 om 10 uur dus aan boord.
Nadat alle passagiers + foerage aan boord waren werd er om 11.30 de Nieuwe Waterweg opgevaren.
Buitengaats worden nu voor het eerst de zeilen gehesen.
Na een paar uur blijkt dat de windsnelheid niet zo groot is.
Om 18 uur dobberen we Scheveningen voorbij.
's Avonds laat gaan de voorzeilen omlaag, en de motor gaat aan.

Dinsdag 28 juni
Overdag toch nog kunnen zeilen, al houdt het niet over.
's Avonds maar weer de motor aan.
Alleen de voorzeilen worden gestreken, de bezaan en het grootzeil met de topzeilen erin 'blijven staan'
(Mogelijke motivatie:
Het is onnodig veel werk om genoemde zeilen weer omhoog te krijgen, vraagt veel spierkracht.)

Woensdag 29 juni 1988
De 23 - 05 (nacht)wacht heeft 's nachts de voorzeilen weer gehesen.
Na 06 uur valt de wind weer weg.
Omstreeks 09 uur kwam er weer wat meer wind, de motor mag weer uit.
De Nederlandse waddeneilanden zijn we nu gepasseerd en varen langs de Duitse waddenkust.
De afstand is dusdanig dat we de eilanden zelf niet te zien krijgen.
Het doel waar we voorlopig heen varen is richting de Elbe, waar
Na het eten komen we om 18 uur door de sluizen van Brunsbutel en blijven de avond aan de binnenkant van de sluis liggen.
De reden van het verplicht blijven liggen is dat schepen korter dan 50 meter zoals de Geesje van Urk mogen 's avonds en 's nachts niet op het kanaal doorvaren .
Na een wandelingetje door het dorp op de zuidoever en een telefoontje naar het thuisfront is het goed douchen en slapen gaan.

donderdag 30 juni 1988
Op het vroegste moment dat de "kleine" schepen het kanaal op mogen (+/- 05h30) wordt de motor gestart en worden de lijnen met de kant binnengehaald.
De meeste passagiers blijven rustig liggen.
Het is mooi en zonnig weer, een groot deel van de dag zal wel met het varen op het Kieler kanaal mee gemoeid zijn.
Om 12 uur bereiken we de sluizen bij Kiel en gaan daar de Oostzee op.
Een zwak briesje stuwt het schip rustig voort.
De Geesje vaart met dis briesje veel sneller op de Oostzee dan op de Noordzee met de zelfde windkracht waar er soms veel minder wind en meer golven staan.
's Avonds wordt er voor anker gegaan bij het Deense eiland Aero, waar het goed toeven is in het ruim.

vrijdag 1 juli 1988.

Om 08.30 uur op en wordt er ontbeten.

De plannen worden voor de dag gemaakt omtrent het verloop van de komende dag. Na een heerlijke reis na Faborg geworden waar het eerste softijsje, en de ansichtkaarten gekocht worden.

's Avonds blijven we aan de kade liggen om morgenochtend vroeg te vertrekken.

zaterdag 02 juli 1988

Zeiland weggekomen, heerlijk briesje, via een smalle vaargeul uiteindelijk aangekomen bij de industriestad Nstved, waar 's avonds wat rondgekeken werd in het gedeeltelijk 18e -eeuwse centrum.

Een paar opvarende waren "gaan stappen", en die kwamen 's nachts weer om.

Ik ben zelf heerlijk aan boord gebleven, ik kan m'n geld wel beter besteden.

Zondag 03 juli 1988.

Het is prachtig zeilweer, met in het begin de stormkluiver in de mast i.p.v de grote binnenkluiver.

Naderhand gaat de grote kluiver echter weer in de mast, waarna het schip veel rustiger komt te liggen.

Aan het eind van de middag dient het zich eerder voorspelde probleem aan n.l de doorgang van 2 bruggen van 25 meter.

De voormast van 'Geesje' is wat langer, maar er zit een z.g steng in de mast die dus uit 2 delen bestaat en die 'inschuifbaar' zijn gemaakt.

Door wat arbeid van de schipper Gert hoog boven in de mast en wat hulp van vereende krachten zakt het bovenste deel van de voormast een 3 tal meters naar beneden.

De hoogte is nu prima en we varen 's avonds de haven van Stubbekoping binnen.

Maandag, 04 juli, zeereis van Stubbekoping naar KLintholm (op het eiland Mon)

Dinsdag, 05 juli.

Zeereis met hindernissen van Klintholm naar Tellerborg in Zweden.

In de middag komt er echter heel veel wind aanzetten.

M'n gestel meldt zich direkt die middag.

Uiteindelijk verkies ik toch maar m'n kooi op te zoeken.

Het avondeten laat ik (vanzelfsprekend) lopen.

Dan 's avonds: wateralarm in het ruim.

Door diverse oorzaken is in de loop der maanden water in gelopen (lekken langs de mast, wc, douche e.t.c)

Door dit belangrijke voorval wordt de tocht ingekort en lopen we de haven van Tellerborg binnen onder een verschrikkelijk noodweer van onweer en hevige slagregens.

We mogen ons gelukkig prijzen dat we niet op zee vertoeven,

dit zo met recht een "hondenwacht" geworden zijn voor ons allen.

Woensdag, 6 juli

Zeereis met veel mooi weer (zon) en redelijk veel wind.

Na een heerlijke zeildag kwamen we 's avonds in Svanke aan waar Gert ons weer een mooi staaltje van "inparkeerkunst" ten beste gaf.

Geesje werd langszij van een ander schip afgemeerd.

De havenmeester maakte eerst nogal wat misbaar in de trant:

"hoe durven jullie met dat bakbeest dit haventje binnen te komen", maar stond toch toe dat we die avond mochten blijven.

donderdag 7 juli

's morgens +/- 09 uur hadden we ontbeten en haalden we de trossen los .

We lagen n.l naast de veerboot die van Svanke naar Christiaansoe gaat, die moest het eerste weg.

De lucht was aan het betrekken tijdens het zeilen hijsen.

Het werd nog donkerder, de regenpakken gingen aan.

Een stortbui brak los tezamen met onweer...Spannend hoor !!

Na drie kwartier trok de bui over en werd het beter weer.

+/- 11.30 waren we in de nabijheid van de haven van Christianso.

mensenlading reeds uitgespuugd over het eiland.
De havenmeester had Gert vanmorgen in kennis gesteld omtrent de komst van 'Geesje'.
Deze kreeg de zelfde ligplaats aan de pier als vorig jaar.
Eind van de middag lag het in de haven overal "3 schepen dik"
Vandaag (7 juli) blijkt ook de verjaardag te zijn van de echte Geesje van Urk.
Gert stelde de felicitaties voor zijn moeder erg op prijs.
Die middag werd er gezwommen in de baai (brrr.!)
Het water was wel wat aan de koude kant maar wel erg mooi helder.
Die avond zijn we met een paar opvarenden een Deens pilsje wezen pakken in het enige dorpscafé dat het eiland rijk is.

Vrijdag 8 juli, 1988
vrije morgen voor iedereen kan doen waar deze zin in had.
Na nog een wandeling over het eiland en het nuttigen
We varen tegen de klokrichting in via NW naar zuid Bornholm waar Ronne ligt.
Daar gaan we ons plaatsje innemen tot zondag wanneer de huidige schepelingen van, en de nieuwe weer aan boord komen.

zaterdag 9 juli 1988.
Boodschappen doen en fietsen huren.
We maken een mooie fietstocht over fietsroutes en wegen van
Dan de terugreis via Nyker naar Ronne.
Te Haske hebben we bij een banketbakker annex cafetaria koffie gedronken met heerlijk Deens gebak.
's avonds bij aankomst aan boord heeft de kok Gerard te samen met een groep helpers een fantastisch afscheidsdiner toeberaid waar ook de vrijdag gekochte kabeljauw op het menu staat.

Zondag, 10 juli
Is het heel vroeg ontbijten en het schip opruimen en gereedmaken voor de ontvangst van de nieuwe groep die +/- 09.30 uur op de kade staat.
Nu is het afscheid nemen van de vertrekkers die met de Poolse veerboot naar Pütgarden, het vaste land gaan.
Aldaar wordt dan om 20 uur aangekomen.
Daar wacht de gehuurde Geesje van Urk bus die de reis dan verder vervolgt naar Utrecht.
De nieuwe groep wordt aan boord welkom geheten.
Om het de eerste dag niet al te vermoeiend te maken wordt een zeilreis naar Nexpe ondernomen alwaar we 's avonds de avondmaaltijd (toeberaid door de kookster Hannie) wordt genuttigd.

Maandag 11 juli
Voorspoedige zeereis naar Christians0.
In de haven van Christians0 die niet al te groot is, komt de Geesje tegen een Zweeds opleidingsschip te liggen.

Dinsdag 12 juli
Die gehele dag verblijf op het eiland, in de middaguren vertrokken in de richting van Oland, al waar op

woensdag 13 juli 1988
te Kalmar wordt aangekomen.
Aldaar worden de douaneformaliteiten vervuld. stadswandeling
Bij weinig wind hebben we later in de middag Geesje laten dobberen, gezellig zeezwemmen met de gehele bemanning.
's avonds aankomst in de haven van Borgholm.

donderdag 14 juli.
Daar worden tandems gehuurd (6) en met z'n twaalven gefietst.
14 juli is in Zweden een nationale feestdag.
Koning Gustav was met z'n gezin in Borgholm.
Sommige opvarenden zijn gaan kijken, maar dat viel niet mee i.v.m de grote drukte.

vrijdag 15 juli

zeiltocht naar noord Oland, 's middags bij een klein eilandje aangemeerd.
De bijboot Urkeltje 'hing' nog achter Geesje aan.
Er moest gepeild worden of Geesje wel tegen de rots "geparkeerd" kon worden.
Hiervan is toch vanaf gezien, alleen een heel lange lijn verbond het schip met het eiland.

Bij Nabbelung aan het noordelijkste punt van Oland is in een baai voor anker gegaan. De plaatselijke steiger is bezet door een ander groot schip.

zaterdag 16 juli

"ontbijt" op bed" verzorgt door de "steward" Kees. met de hulp van Jolanda en Kitty. (Kees woont nl. nog bij zijn ouders thuis, en heeft zodoende wat assistentie met de uitvoering gehad)

Er was weinig wind en er lekker geluierd, gezwommen (sommigen)

Laat in de middag weg, de gang zit er niet in. na het eten

Er wordt besloten naar GÖtland te gaan.

De motor gaat aan (19 uur) en op

Zondag, 17 juli +/- 01 uur komen we aan in de haven van Visby.

Allemaal slapen tot 10 uur.

Brunchen, eind van de morgen met de fiets een stukje het eiland over geweest.

Heen in N richting naar de grotten van ..... daarna met een omtrekkende route rondom Visby uiteindelijk +/- 18 uur weer naar de Geesje toe.

Maandag 18 juli

's Morgens een stadswandeling gemaakt en gezamenlijk geluncht.

De avond had een cultureel tintje, met nog 7 anderen zijn we naar de ruïnespelen geweest.

Dit is een Zweedse opera met een oude achtergrond waarbij de muziek en de 20-er jaren van deze eeuw de huidige vorm gekregen heeft.

De hoofdlijn: Petrus (de monnik) ligt in tweestrijd omtrent z'n gevoelens tussen Maria (de non) en de dienst Gods.

Dit wordt in een paar bedrijven uitgebeeld.

In het laatste bedrijf kiest Petrus toch voor God en wordt zelfs tot abt benoemd.

Dinsdag 19 juli:

's morgens vroeg (9 uur) de haven van Visby uit.

Eerder gepland omdat bekend was dat er een hele grote Russische veerboot binnen zou komen.

Door dit schip zou dan tijdelijk de vrije doorgang kunnen blokkeren of manoeuvreerruimte ten zeerste beperken.

We hadden gelukkig op tijd de kade verlaten naar een plaatsje bij de haveningang.

Het kolossale schip kwam inderdaad binnen en werd door een sleepboot op de plaats in de haven gemanoeuvreerd.

In de haven was het al te merken dat er buiten een flink windje moest staan, wat ook uitkwam.

Door de aan -de- windse koers stampte het schip flink, met na een tijdje weer het bekende verschijnsel. (vissen voeren)

's Middags was ik gelukkig al weer op de been en heb 's avonds de avondmaaltijd mij prima laten smaken toen we voor de eilandjeskust van het Zweedse vasteland voor anker lagen (scherenkust).

Woensdag, 20 juli

Eind van de morgen het anker op , met volle zeilen op onze tocht vervolgend.

Donderdag, 21 juli

Eind van de middag na een mooie zeildag komen we bij Nyköping

Een paar kwartiermakers weten een kistje (ondermaatse) schol te bemachtigen welke op de barbecue bereid worden.

Het parool luidde: "iedereen minstens 4 vissen" (anders blijft er veel te veel vis over).

Die avond hebben we gezamenlijk koffie en gebak genuttigd en zelf nog een stadswandelingetje gemaakt.

Vrijdag, 22 juli

We verlaten NykÖping weer op de zeilen.

Gert heeft aanvullende kaarten gekocht van een aantal binnengaatse meren en vaarwegen van Zweden in de richting van Stockholm.

Deze kaarten zijn noodzakelijk om onze vaartocht te vervolgen.

's avonds wordt er voor anker gegaan bij het eiland Mörkö met barbecue en zwemmen rondom het schip.

Zaterdag 23 juli

Weinig, of wind uit de verkeerde hoek.

Op de motor een stukje verder, naderhand komt er wel goede wind.

's avonds aanleggen in de haven van Sodertälje.

Zondag 24 juli.

's Morgens 9 uur ontbijten aan dek, met geroosterd brood, roerei en jus 'd Orange.

Op de zeilen (zonder gebruik van de motor) de kade verlaten het meer op.

Het is heerlijk zeilweer het schip loopt fantastisch.

Op zeker moment wordt waargenomen dat de binnenkluiver vreemd doet.

Bij nadere inspectie blijkt het dat het topvalblok los van het zeil is geraakt.

Alle zeilen moeten gestreken worden en we gaan voor anker.

De binnenkluiver wordt daar ter plaatse hersteld en kan weer dienst doen.

Alle zeilen inclusief het anker weer omhoog.

Aan het einde van de dag bereiken we de haven van Mariefred.

Maandag, 25 juli 1988.

Daar brengen we tijdens een flinke motregen een bezoek aan het slot Gipsholm.

Het weer was weer opgeknapt toen we onder ruime belangstelling de trossen losmaakten en verlieten op de zeilen de haven.

Die avond, na het eten was de finale avond van het edele spel dat 'waterballet' heet opgevoerd met vele hoogtepunten, met vele emmers water die ons allen om de oren vlogen.

Bij het vullen der emmers zijn natuurlijk wat "ongelukjes" gebeurd.

Waarbij de emmervuller pardoos door vaardige handen over de reling werd gewerkt.

Als je nog redelijk droog bent is het risicovol om met water te gooien.

Om dit te ondervangen heb ik me (de eerste keer in 6 jaar) over boord laten zetten.

Toen heb ik de "schade" van 6 jaar met water gooien dubbel ingehaald.

's avonds werd er een vuurtje gestookt op de rots waar tegen we aangemeerd lagen.

De schipper Gert vond het toen iedereen weer aan boord was toch beter en veiliger om in de baai voor anker te gaan i.p.v. tegen de rots te blijven liggen.

Dinsdag 26 juli

's morgens eerst gezwommen met een aantal sportievelingen, daarna ging het anker en de zeilen weer omhoog.

Eerst met een zonnetje, later op de dag met wat regenachtig weer, een van de weinige dagen van de gehele reis.

Vlak in de nabijheid van een buitenwijk van Stockholm gaan we die avond voor anker.

Die avond krijgen we een zwanen familie langszij met 5 jongen die al aardig aan het groeien zijn, maar nog wel hun nestveren kleur (grijs) dragen.

Woensdag 27 juli 1988

Het heeft vannacht flink geplensd, de klamme kleding van het waterballet van maandag die te drogen hangt, is nu geheel met zoetwater uitgespoeld en drijfnat geworden.

In de loop van de dag is doordat kleding natgemaakt door zoetwater sneller droogt als zout zeewater is dit alles toch nog droog gekomen.

's Middags, als Geesje haar plaats in de haven heeft ingenomen hebben we met een pontje een tochtje naar het Wäsa museum gemaakt. Dit houten oorlogsschip is in 1628 in de havenmond van Stockholm op z'n maidenrip vergaan.

Naderhand is het schip gelicht en geconserveerd.

Ronom het schip is nu een gebouw gemaakt waarin het schip aan het publiek getoond kan worden.

De reden hiervan was dat het zwaartepunt van het 17de eeuwse oorlogsschip door de opstelling en het te groot aantal kanonnen te hoog lag.

Door de zeegang is er water binnengelopen via het laagste kanonnendek.

Het schip heeft 2 dekken met 64 stukken geschut met een gewicht van 70 ton totaal.

Die middag tevens nog een stadswandeling gemaakt door het oude stadscentrum.

De avond (de laatste aan boord) werd gezellig doorgebracht met het zingen van allemaal Nederlandse melodieën geput uit een aanwezig liedboek.

Voor het laatst de portofoon uit de tas genomen en een 2 tal verbindingen gemaakt via een relaisstation in de nabijheid van Stockholm.

Donderdag 28 juli 1988

De allerlaatste dag aan boord van de Geesje van Urk (voor altijd of voor ten minste enige jaren)

Volgend jaar (1989) varen Gert en Marileen geen charter meer om andere activiteiten van hun beiden niet dwars te zitten.

Gert heeft met een compagnon een adviesbureau waarbij op contractbasis een bedrijf doorgelicht wordt en na overleg met de leiding zo nodig weer op de been gebracht wordt.

Marileen is arts, gespecialiseerd in overlevingstechnieken op het continentaal plat, en geeft cursussen aan instanties die haar inhuren.

Na eerst nog wat dia's in en rondom de haven gemaakt te hebben afscheid nemen geblazen.

Er werden een 2-tal taxi's gehuurd die alle bagage van een aantal van ons naar het station bracht.

Ik ging lopen van de haven naar het station.

Met de luchthavenbus ging ik naar de luchthaven Arlanda.

De overige reisgenoten hadden 15 uur in de trein zitten voor de boeg.

Op het vliegveld aan gekomen gaf ik eerst m'n zware bagage af,

De vliegreis ging zeer voorspoedig, en na een uitgebreid diner met een drankje (euroclass vliegreis) kwam ik later in de middag op Schiphol aan, alwaar een commissie van ontvangst mij ophaalde.

De Geesje van Urk is dan niet beschikbaar, maar Gert en Marileen hebben wel een aanbeveling gedaan van een andere charterende collega in Zwartsluis. Dit schip heet de Tecla.

Dit schip komt in mei 1989 na een restauratie opnieuw in

Het is afwachten maar hoe dat zal bevallen.....

Dit moet dan voor altijd het einde zijn van het laatste reisjournaal aan boord geschreven van de zeilende logger Geesje van Urk geleid door Gert Loomeier en Marileen Biekart.